

16.9.2024

Lausuntopyyntöne 26.8.2024

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 36 ja 38 §:n muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 36 ja 38 §:n muuttamisesta.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain muutoksesta – 36 §

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakiin tehtäisiin lakia täsmentävä muutos myöhästymismaksuihin liittyen. Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n näkemyksen mukaan kysymys ei ole lakia täsmentävästä muutoksesta vaan sanktioita kiristävästä lakimuutoksesta, jonka taustalla on korkeimman hallinto-oikeuden antama ennakkopäätös 2022:149.

Myöhästymismaksu on sanktionluonteinen maksu. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksessä 2022:149 painotettiin, ettei tapauksessa Yhtiöllä ollut todellista maksettavaa veroa valtiolle. Asiassa oli ratkaistavana, oliko yhtiölle voitu määrätä myöhästymismaksua sen antaman arvonlisäveron toisen oikaisuilmoituksen perusteella tilanteessa, jossa yhtiöllä ei ollut todellista maksettavaa arvonlisäveroa, vaan se oli ollut edelleen oikeutettu arvonlisäveron palautukseen. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen mukaan tilanteessa ei voitu määrätä yhtiölle myöhästymismaksua.

Verohallinnon ohjetta (Seuraamusmaksut oma-aloitteisessa verotuksessa, VH/2950/00.01.00/2023) päivitettiin korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen mukaan. Myöhästymismaksua ei nykyisin määrätä oikaisuilmoituksesta, jolla palautettavan arvonlisäveron määrä alenee joko ensimmäiseen veroilmoitukseen tai edelliseen oikaisuilmoitukseen verrattuna, jos palautettavan veron määrää alentavan oikaisuilmoituksen saapuessa Verohallintoon veroilmoituksen tai aiemman

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

16.9.2024

oikaisuilmoituksen käsittely on kesken. Veroa ei ole tällöin ilmoituksen käsittelyn keskeneräisyyden johdosta vielä palautettu verovelvolliselle.

Nyt käsillä olevan luonnoksen mukaan myöhästymismaksua voitaisiin tulevaisuudessa määrätä myös tällaisista tilanteista, joissa veroa ei tosiasiassa ole maksettu yritykselle eikä mitään etua ole saatu.

Arvonlisävero on luonteeltaan oma-aloitteinen vero, jonka kantajina yritykset ovat. Arvonlisäverotus on massaverotusta ja virheitä voi luonnollisesti tapahtua. Myöhästymismaksujen perintä tilanteessa, jossa valtio ei ole kokenut mitään menetyksiä, eikä yritys ole saanut mitään etua, ei ole mielestämme perusteltua. Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n näkemysten mukaan OVML 36 §:n muutosta ei pidä toteuttaa.

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain muutoksesta – 38 §

Esitysluonnoksella ehdotetaan muutettavaksi myös oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 38 §:n 5 momenttia vastaamaan yllä kuvattua OVML 36 §:n muutosta. Perusteluina luonnoksessa esitetään seuraavaa: ”Säännöstä täsmennettäisiin ehdotettua 36 §:n muutosta vastaavasti siten, että liikaa ilmoitettuun palautukseen oikeuttavaan arvonlisäveroon sovelletaan, mitä tässä momentissa säädetään maksettavasta verosta. Myöhästymismaksun sijaan määrättävä veronkorotus laskettaisiin liikaa ilmoitetun palautettavan arvonlisäveron määrästä. Säännöksen täsmennys ei muuttaisi nykytilaa.”

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain 38 §:n veronkorotussäännös on jo pitkään koettu elinkeinoelämän näkökulmasta kohtuuttomana. Siirryttäessä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylakiin, oli tahtotilana siirtyä pois harkinnanvaltaisista veronkorotuksista. Samanaikaisesti arvonlisäverotuksessa poistettiin mahdollisuus niin sanottuun tilikausipalautushakemukseen. Yritykset vastustivat tilikausipalautushakemuksen poistoa.

Aiemmin yritys teki tilikausipalautushakemuksen Verohallinnolle jollekin jo menneen tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle. Tilikausipalautushakemuksella tulkinnallinen verotuskysymys nimenomaisesti nostettiin Verohallinnon kannanottoa varten. Kyse saattoi olla esimerkiksi muuttuneesta KHO:n julkaistusta oikeuskäytännöstä ja sen vaikutuksesta yrityksen vähennysoikeuteen tai muusta tulkinnanvaraisesta tilanteesta. Yrityksen tehtyä tilikausipalautushakemuksen, Verohallinto tutki asian ja joko hyväksyi tilikausipalautushakemuksen tai hylkäsi sen. Yritys sai valituskelpoisen päätöksen, josta saattoi lähteä eteenpäin. Yrityksille ei tällaisissa tilanteissa määrätty sanktioita.

Kun tilikausipalautushakemus poistettiin, yrityksille neuvottiin vastavissa tulkinnallisissa tilanteissa tekemään uusi ALV-ilmoitus aiemman

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

16.9.2024

tilikauden viimeiselle kuukaudelle. Käytännössä Verohallinnon järjestelmät voivat nostaa nämä hakemukset tarkempaa tutkintaa varten. Oma-Vero-palvelussa annettavasta ALV-ilmoituksesta yrityksen on myös mahdollista ruksia korjauksen syyksi ”muuttunut oikeuskäytäntö”, jolloin automaatiolla voidaan varmistaa ilmoituksen nosto aina tarkempaan tutkintaan.

Toisin kuin aiemmin tilikausipalautushakemuksen kanssa, Verohallinnon hylätessä hakemus, yritykselle määrätään automaatiossa 10 % veronkorotus. Toisin sanoen, jos yritys katsoo KHO:n julkaistun ennakkopäätöksen koskevan omaa tilannettaan ja tekee uuden ALV-ilmoituksen menneiden tilikausien viimeisille kuukausille, mutta Verohallinto olisikin asiassa eri mieltä - yritys ei ainoastaan saa hylkäävää päätöstä vaan sille laitetaan automaatiossa 10 % veronkorotus. Näin toimitaan myös tilanteissa, joissa yritys ei ole edellä mainitun KHO:n ennakkopäätöksen (2022:149) kanssa vastaavalla tavalla koskaan saanut rahoja itselleen ja vaikka yritys on nimenomaisesti itsekin yrittänyt nostaa asiaa Verohallinnon tietouteen laittamalla rastin kohtaan ”muuttunut oikeuskäytäntö”. Kyse voi olla kymmenistä tai jopa sadoista tuhansista, kun summat ovat suuria. Prosentuaaliset veronkorotukset voivat johtaa merkittävässä transaktioissa suhteettomiin lopputuloksiin.

Veronkorotus on ja sen pitää olla luonteeltaan sanktio, seuraamus väärin toimimisesta. Verovelvollisella tulee olla mahdollisuus puolustaa oikeuksiaan ja korjata tekemänsä virhe myös omaksi edukseen ilman riskiä rangaistuksesta. Yritykset ovat kokeneet kohtuuttomaksi oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain voimaantulon jälkeen tapahtuneen muutoksen, ettei niillä enää ole mahdollisuutta nostaa Verohallinnon tutkittavaksi asiaa ilman sanktioiden riskiä. Verotuskäytännössä tuo korotus on ollut aina automaatiossa tuleva 10 % eikä niitä ole kohtuullistettu.

Nyt käsillä oleva hallituksen esitys -luonnos betonoi entisestään elinkeinoelämän vastustaman veronkorotussäätelyn osaksi järjestelmäämme tilanteissa, joissa yritys ei ole saanut mitään etua eikä valtiolta ole jäänyt mitään saamatta. Elinkeinoelämän keskusliitto EK vastustaa OVML 38 §:n muutosta ja ehdottaa sen sijaan OVML 37 §:n 2 momentin muutosta korjaamaan jo nykyisellään oleva epätydyttävä tilanne seuraavasti:

Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy, verovelvollinen on toiminut vilpittömällä mielellä tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 38 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. [ehdotettu lisäys on alleviivattu].

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää tärkeänä, että oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain mukaiset sanktiot voidaan katsoa

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

16.9.2024

yri­ty­sten näkö­kul­mas­ta ymmärrettäväksi ja hyväksyttäväksi. Nyt esitetty oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain muutos johtaa päin­vas­taiseen suuntaan.

Muuta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lla ei ole lausuttavaa maatalouden in­terventiorahastoon liittyen.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Talous ja tutkimus

Sami Pakarinen
Johtaja